

Pia Christmas-Møller (KF):

Forslaget lægger op til en modernisering af ægteskabslovens regler om bidragspligt. Det kan der være god grund til.

I forslaget bemærkninger refereres en række eksempler på, hvordan den tidsubegrænsede bidragspligt kan virke helt urimelig, ligesom det påvises, at retspraksis ikke stiller mænd og kvinder lige.

Jeg tror, at vi alle sammen har modtaget lignende eksempler på, hvordan den nuværende ægteskabslov og dens forvaltning på bidragsområdet er ude af trit med samfundsudviklingen i øvrigt.

Tidligere i dette århundrede var det almindeligt, at kvinderne blev gift meget tidligt og ofte på et tidspunkt, hvor de ikke havde fået nogen uddannelse, og i det omfang de havde arbejde, blev dette forladt ved ægteskabets start. Disse kvinder var fuldt ud økonomisk afhængige af deres mænd, og i skilsmisssituationer blev specielt kvinderne ikke bare de økonomiske tabere, men også tabere i relation til deres sociale liv. Skilsmisser var ikke almindeligt accepteret, og det var slet ikke almindeligt accepteret, at kvinder i en moden alder startede på en uddannelse eller forsøgte sig med et karriereforløb på arbejdsmarkedet. Disse kvinder måtte ofte nøjes med de usleste job til ussel løn, og så måtte mange af dem oven i købet sige tak til.

Sådan er det ikke i dag og gudskelov for det. Det største problem for en 40-årig, der søger ind på arbejdsmarkedet, er i dag den store arbejdsløshed. I dag er familiemønstret nemlig langt mere nuanceret takket være bl.a. den langt større ligestilling mellem mænd og kvinder.

Men netop kampen om at sikre reel ligestilling handlede og handler fortsat om at give det enkelte menneske uanset køn en reel valgmulighed for at indrette sit liv. Til denne valgfrihed hører også muligheden for at vælge et familieliv, hvor den ene passer børnene og arbejdet i hjemmet. Uanset om dette arbejde varetages af en kvinde eller en mand, har det en værdi, som skal medregnes den dag, ægteskabet ikke måtte kunne videreføres.

Derfor er det helt naturligt og rigtigt, at der findes regler, som sikrer, at den økonomisk stærke part bidrager til den anden ved ophør af langvarige ægteskaber; men derfra og så til

at idømme en sådan bidragspligt på ubestemt tid, som i nogle tilfælde svarer til en livsvarig forpligtelse, er der et langt stykke. Justitsministeren har netop fortalt, at 25 pct. af sagerne afgøres med tidsubestemt bidragspligt. Det er det samme som hver fjerde sag, og det er simpelt hen for meget.

De fleste af os herinde ville formentlig føle det dybt uretfærdigt, hvis vores ægtefælle igen mange år pludselig ønskede skilsmisse – f.eks. fordi den pågældende gerne ville realisere sig selv – hvis vi samtidig blev økonomisk bundet i al evighed. Vi ville føle vores rettigheder tilsidesat, hvis vores bidrag blev fastsat på grundlag af f.eks. en ekstrem høj provisionsløn, der tilfældigvis indtraf i beregningsåret, hvis vi samtidig blev nægtet nedsættelse i de følgende år, hvor provisionslønnen igen er nede på et normalt niveau, som måske udgør ¼ eller mindre af det oprindelige beregningsgrundlag.

Jeg tror ærligt talt, at vi ville føle os uanstændigt behandlet, hvis vi som følge af et sådant skilsmissegang var nødt til at flytte på værelse for at betale vores bidrag til en ægtefælle, som måske oven i købet er flyttet sammen med en anden med en pæn indkomst. Hvordan ville vi mon føle det, hvis vi samtidig vidste, at den tidligere ægtefælle havde fået tilbudt fuldtidsarbejde, men havde takket nej, da vores bidrag kombineret med et halvtidsjob var nok til at leve et behageligt liv? Nuvel, det er ekstreme eksempler, men dog ikke mere ekstreme, end at de findes.

Det drejer sig om at finde en rimelig balance for begge parter, ikke mindst sådan at den, der har tilsidesat et karriereforløb, får mulighed for at leve en anstændig tilværelse også efter en skilsmisse, men det må være muligt at sætte åremål på bidragspligten, og det må være muligt at sikre rimelige beregningsregler, ligesom det må være muligt, at kvinder og mænd i ens situationer behandles ens.

Det er tilsyneladende ikke helt nemt, men vi må arbejde konstruktivt med problemerne i udvalget, hvor vi også må have kigget på pensionsreglerne. Det undrer mig, at forslagsstillerne ikke har gjort nogle bemærkninger i forslaget om netop reglerne for enke- og enke-mandspension, for her er der også nogle skævvridninger. Det må med i sammenhængen.